

Keuzedocument Thema's en Kaders voor raden Regio Amersfoort op basis van de input van de negen gemeenteraden najaar 2018 t.b.v. Strategische Agenda

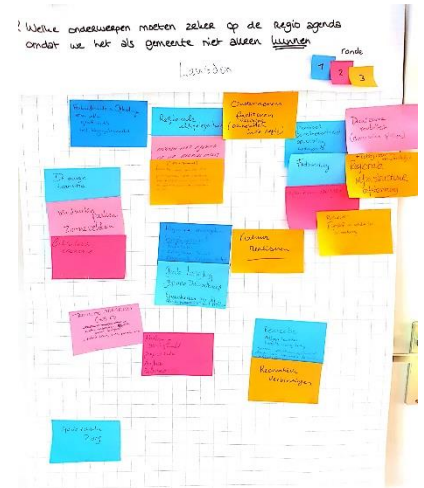
I Inleiding

Regio Amersfoort stelt een nieuwe Strategische Agenda (2019-2022) op. Op de agenda komen thema's die zich lenen voor een oplossing op regionaal niveau. De werkvorm die daarvoor gekozen is, is die van De Dialoog: de negen raden kiezen thema's en geven kaders mee, waarmee "de maatschappij" (inwoners, instellingen, bedrijven en (maatschappelijke) organisaties) aan de slag gaat.

In de periode van 5 september tot 5 oktober bent u, de negen gemeenteraden van Regio Amersfoort, in de gelegenheid gesteld om kaders mee te geven. Er werden drie vragen voorgelegd:

- Wat zou er op de agenda moeten omdat we het als gemeente niet alleen KUNNEN
- Wat zou er op de agenda moeten omdat we het als gemeente niet alleen WILLEN
- Wat moet er absoluut NIET op de agenda komen

Door het plakken van post-its op flappen, maar soms ook in een commissievergadering of door middel van een goed gesprek, is door alle raden input geleverd.

II Opbrengst

In dit document zijn alle ingebrachte onderwerpen/thema's benoemd en beschreven. In de bijlage treft u een overzichtsdocument aan met de input per gemeenteraad. Natuurlijk zijn sommige thema's door veel raden genoemd, andere door enkele raden, of één raad. Ook leent niet elk onderwerp zich even goed voor de werkvorm van De Dialoog. Of omdat andere partijen er al mee bezig zijn, of over gaan, dan wel omdat het een uitvoeringsonderwerp is en niet bestuurlijk/strategisch van aard.

Het Projectteam heeft bewust alle genoemde thema's een plek gegeven in dit document, omdat het allemaal thema's zijn die door u zijn ingebracht. Om het overzichtelijk te maken is wel een onderverdeling gemaakt, in de vier volgende categorieën:

Vervolgens is per thema aangegeven:

1. Achtergrondinformatie: een korte schets van de problematiek en de huidige situatie (zijn er al initiatieven, zo ja welke?)
2. Opgave: voor welke opgave ziet de regio zich gesteld?
3. Mogelijke vragen aan Dialooggroep: wat zouden mogelijke vragen kunnen zijn om aan een Dialooggroep mee te geven.
4. Zo mogelijk: welke kaders zouden de raden kunnen meegeven.
5. Als laatste is een overzicht gegeven van de termen die door de raden zijn gebruikt bij dit onderwerp. En is aangegeven welke gemeenten het thema genoemd hebben.

In dit document worden alleen mogelijkheden beschreven en mogelijke kanttekeningen daarbij. Het document bevat zeer zeker GEEN advies. Het is aan u, als negen gemeenteraden om met elkaar in gesprek te gaan over mogelijkheden en kansen en hier samen keuzes in te maken.

III De Colleges geven nog mee.....

De Colleges van B&W hebben op 18 oktober kennis genomen van de opbrengst van het rondje langs de raden. Hen is gevraagd aan te geven wat zij nog belangrijk vinden om aan u mee te geven. Dit is op deze wijze in de tekst bij het betreffende onderwerp aangegeven.

Geschied en veel
genoemd

A] Geschied en veel gedeeld: thema's die geschikt zijn voor De Dialoog

Geschied en veel
genoemd

A1 Energietransitie en duurzaamheid

(Amersfoort, Baarn, Barneveld, Bunschoten, Eemnes, Leusden, Nijkerk, Soest, Woudenberg)

1. Achtergrond

Om klimaatverandering tegen te gaan, wil de Nederlandse overheid 49% minder uitstoot van broeikasgassen in 2030 dan in 1990. Om dit doel te halen, neemt de Rijksoverheid maatregelen en maakt afspraken met andere partijen.

In juni 2018 is een voorstel voor de klimaatwet ingediend. Dat gaat uit van 95% minder CO₂ uitstoot in 2050 (en al 49% in 2030) dan in 1990. De wet moet burgers en bedrijven zekerheid geven over de klimaatdoelen. Bovendien heeft het gerechtshof Den Haag op dinsdag 9 oktober j.l. geoordeeld in een procedure van Urgenda tegen de Nederlandse Staat. Het gerechtshof bevestigt met de uitspraak in de klimaatzaak het vonnis van de rechtbank Den Haag dat de uitstoot van broeikasgassen eind 2020 met tenminste 25% moet worden verminderd ten opzichte van 1990.

In het Klimaatakkoord (waarvan nog niet bekend is wanneer de uitgewerkte versie verschijnt) van Rijk, IPO, VNG en Unie van Waterschappen staan afspraken met de sectoren over de manier waarop de klimaatdoelen kunnen worden gehaald. De volgende sectoren doen mee: de elektriciteitssector, de industrie, de gebouwde omgeving, de transportsector en de landbouw. Ook wordt de verplichting van de regionale energiestrategie benadrukt.

Een transitie vergt een brede maatschappelijke omslag. Daarbij is weerstand te verwachten van partijen die hun macht, geld en belangen ontleen aan het huidige systeem. Bovendien leggen de langetermijnbelangen het gemakkelijk af tegen kortetermijnbelangen. Dit maakt de energietransitie een complexe opgave. Alle gemeenten zijn al bezig met de energietransitie, ieder op zijn eigen manier en met zijn eigen snelheid en budget. Regionaal wordt er samengewerkt (Amersfoort, Eemnes, Baarn, Woudenberg, Leusden, Bunschoten en Soest) aan het verduurzamen van de particuliere woningbouw, waarbij nadrukkelijk ruimte is voor de 'couleur locale'.

Regionale Energie Strategieën (RES) zijn van belang om de ambities uit het Klimaatakkoord te realiseren. In de RES wordt de regionale vertaling van de nationale afspraken uit het Klimaatakkoord vastgelegd. In juni 2019 moeten alle regio's een "bod" doen in het kader van de RES. Landelijk wordt dit opgeteld en als blijkt dat er onvoldoende wordt geboden, gaat de Rijksoverheid toedelen. Vanwege deze krappe planning is dit al gestart met dit onderwerp: er wordt nu gewerkt aan een startnotitie en een inventarisatie.

Kijk of deze planning aansluit bij planning Dialoog: evt. Dialoog-planning er op aanpassen!

2. Opgave

In de coalitieakkoorden van elke gemeenten wordt duurzaamheid en energietransitie als een belangrijk thema benoemd. Veel gemeenten hebben de ambitie uitgesproken om CO₂-neutraal, energieneutraal of klimaatneutraal te worden. De ambities zijn geformuleerd voor de middellange termijn (2025-2040). Een aantal gemeenten (Baarn, Barneveld, Leusden) heeft een akkoord gesloten met de samenleving om deze ambitie waar te maken.

Hoe de energietransitie vorm moet krijgen, is vaak nog onduidelijk. Zonnepanelen op daken wordt door veel gemeenten als een veelbelovende optie genoemd. Dit is echter niet voldoende voor een transitie naar een volledig fossielvrije energievoorziening. Voor hoe de energiemix er uit moet komen te zien, worden wat richtingen gesuggereerd. Ook wordt delen van kennis en kunde en samenwerking met de regio als suggestie gedaan.

Regionale Energie Strategieën (RES) zijn van belang om de ambities uit het Klimaatakkoord te realiseren. In de RES wordt de regionale vertaling van de nationale afspraken uit het Klimaatakkoord vastgelegd. De RES is een instrument om te komen tot regionaal gedragen keuzes voor de opwekking van duurzame elektriciteit, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag en energie-infrastructuur (koepelorganisaties, sept. 2018). Met de RES wordt de samenwerking tussen overheden en hun maatschappelijke partners gestructureerd. Er wordt ingezet op een nieuwe vorm van samenwerken, zowel tussen overheden onderling als met maatschappelijke partners. Daarbij zijn de decentrale overheden verantwoordelijk voor de uiteindelijke verdeling van de klimaatopgave over de regio's. Na ondertekening van het Klimaatakkoord vindt de formele start van een regionaal gedragen RES plaats. Vanaf begin 2020 worden dan de uitkomsten RES in het omgevingsbeleid (omgevingsvisie, omgevingsplannen, omgevingsprogramma's en omgevingsverordeningen) opgenomen.

In Regio Amersfoort wordt een startnotitie voorbereid om te komen tot een RES. Barneveld en Nijkerk hebben aangegeven mee te doen met de RES van FoodValley. Omdat de buitengebieden op elkaar aansluiten zal gekeken worden of afstemming mogelijk is.

Kijk naar mogelijke aansluiting bij FoodValley!

3. Mogelijke vragen aan Dialooggroep

- Hoe realiseren we in deze regio 49% minder CO₂ uitstoot in 2030?
- Hoe geven we de energietransitie in Regio Amersfoort vorm?
- Wat moet er in de regio gebeuren om in 2050 energieneutraal te zijn?

4. Mogelijke kaders voor Dialooggroep

- Aan deze Dialooggroep wordt gevraagd om het te hebben over de energietransitie, dus over energieopwekking (welke bronnen, schaalgrootte), -opslag, -distributie, de ruimtelijke inpassing (zonnevelden, windmolens) en wie doet wat.
- In de regio wordt al samengewerkt aan het verduurzamen van de particuliere woningbouw. Er lopen diverse projecten, bijvoorbeeld het verduurzamen van woningen die in een VvE zitten en de grondgebonden woningen. Er wordt gewerkt aan innovatieve aanpakken om woningen te renoveren naar nul-op-de-meter-woningen (inclusief bijvoorbeeld samenwerking bedrijven, wijkaanpakken, financieringsconstructies en communicatie).
- Qua planning moet goed gekeken worden hoe een Dialoog kan aansluiten (ook in tijd) op het RES-traject.

Genoemde termen: energiewinning, energieopwekking, gezamenlijk subsidies binnenhalen, gebouwde omgeving, mobiliteit, best practices, pilots, schaalgrootte + kwaliteitsvoordelen bijv. energieopwekking, waar blijft geconsolideerde omgeving provincie Utrecht (voorbeeld Gelderland)?, regionale distributie, klimaatadaptatie, circulaire economie, grootschalige duurzame energieopwekking, warmte en geothermische energie, kan regio zich sterk maken voor uitbreiding elektriciteitsnet om soepel van het gas af te komen? nieuwe energie & klimaatdoelen met projecten/programma's/uitvoeringskracht samen, nog geen lokale duidelijkheid over energie, doelstellingen lokaal helder maken - regionaal uitbrengen.

1. Achtergrond

De komende decennia komen enkele grote structurele veranderingsopgaven bij elkaar in het landelijk gebied. Dat vraagt om een integrale, regio-specifieke benadering, waarbij opgaven voor landbouw, natuur, kwaliteit van de leefomgeving, milieu en water (nog) meer hand in hand gaan en in samenhang met elkaar worden opgepakt. Een stevige opgave waar actoren gezamenlijk voor staan. Urgente opgaven waar het landelijk gebied voor staat zijn:

- Gezond en veilig voedsel, geproduceerd door een innovatieve en economisch krachtige agrarische sector die met haar kennis helpt de wereld te voeden. Tegelijkertijd heeft de landbouw in de huidige vorm grote invloed op thema's als gezondheid, klimaat, lucht- en waterkwaliteit, waterbeheer, biodiversiteit en kwaliteit van het landschap.
- Gezonde ecosystemen, die zorgen dat we duurzaam kunnen leven in ons dichtbevolkte land. Ook gezien alle uitdagingen die op ons afkomen als gevolg van de klimaatveranderingen.
- Waardevolle natuur en landelijk gebied waar we van kunnen genieten, wat een belangrijk deel van onze identiteit vormt, die bijdraagt aan een goed economisch vestigingsklimaat en een veilige en gezonde leefomgeving.

We versterken met de aanpak kringlooplandbouw als onderdeel van de circulaire economie en een integrale aanpak van gezondheidsrisico's en leefbaarheid- en milieuproblemen die samenhangen met de veehouderij in vee-rijke gebieden.

Milieukwaliteit en klimaatverandering heeft grote invloed op natuur en biodiversiteit. Biodiversiteit neemt af, al is de afname van biodiversiteit in sommige landschappen gestopt. De functies die het ecosysteem voor mensen heeft, zoals de bestuiving van gewassen ten behoeve van land en tuinbouw, staan onder druk. De kwaliteit van natuur in agrarische gebieden gaat nog steeds achteruit.

Beleefbare natuur en een groene omgeving steeds belangrijkere onderdelen van onze culturele en regionale identiteit en daarmee ook van het economisch vestigingsklimaat. Er is sprake van een zoektocht naar nieuwe verdienmodellen in het landelijk gebied. Om natuur en landschap in stand te houden, te ontwikkelen en te beheren is een combinatie met functies als wonen, economie en energie soms nuttig. In het samenwerkingsverband Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug wordt hier aandacht aan besteed. Vraag is of hier ook een taak ligt voor Regio Amersfoort.

Actueel: (Uit de nieuwsbrief van de Provincie Utrecht van 24 oktober 2018) Voor de Utrechtse natuur is volgend jaar ruim 20 miljoen euro beschikbaar. Voor natuurbehoud en het ontwikkelen van nieuwe natuur trekt de provincie volgend jaar bijna 15 miljoen euro uit. Nieuw is dat er ruim 1,2 miljoen beschikbaar komt voor het verbeteren van weidevogelreservaten en kwaliteitsverbetering van natuurterreinen.

2. Opgave

De vier landschappen van de regio¹ zijn een cruciale drager van de aantrekkelijke Regio Amersfoort. Er wordt ingezet op het behouden en versterken van landschappen en landschappelijke structuren op regionale schaal. Het landschap is dus geen statisch gegeven. De agrarische sector is bijvoorbeeld een belangrijke drager van het buitengebied en staat aan de vooravond van een grote economische verandering die ook gevolgen kan hebben voor de recreatieve en ecologische waarden van het landschap. Het is dus noodzakelijk om te benoemen welke landschappelijke kwaliteiten wij in de regio willen behouden of zelfs willen verbeteren door ontwikkelingen. De Regionale Ruimtelijke Visie zet in op het slim benutten van ontwikkelingen in het landschap, zoals transitie van vrijkomend agrarisch vastgoed, veranderende recreatiebehoeften, natuurontwikkeling en de groeiende behoefte aan energielandschappen.

---

¹ Het polderlandschap Eemland en Arnhemse, het door natuur voor recreatie aantrekkelijk Utrechtse Heuvelrug, de Gelderse Vallei met het gevarieerde coulisselandschap en de Veluwe, van nationaal belang voor recreatie en natuur.

Buitengebied is waardevol, zowel de natuur, maar ook agrarisch gebied. En het biedt ook kansen (bv biodiversiteit).

3. Mogelijke vragen aan Dialooggroep

- In het gebied is sprake van tegengestelde ambities (groei aantal inwoners, veranderende recreatiebehoeften, natuurontwikkeling, energielandschappen etc.): hoe zorgen we ervoor dat deze een plek krijgen met behoud van de waarden van de vier landschappen?
- Waar willen we (recreatieve) kansen benutten en waar (recreatieve) druk geleiden ter bescherming van natuur en landschap? (hierbij kan de analyse van Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug een goede leidraad zijn).

4. Mogelijke kaders voor Dialooggroep

- De Regionale Ruimtelijke Visie.
- Het landschap daar waar mogelijk behouden of verbeteren gegeven het feit dat er woningen bij moeten.
- De keuze waar woningbouwlocaties en eventuele andere “rode” functies komen wordt in een ander kader gemaakt; het gaat hier om de opgave hoe het landelijk gebied dat landelijk blijft kan worden versterkt.

Genoemde termen: behoud van groen en natuur, cultuur van het landschap, behoud van polderland en daarmee de boeren, vitaal en leefbaar platteland (economisch, landschap), bescherming open landschap/groen, afstemmen vitaliteit buitengebied, bescherming natuurwaarden, groene buffers tussen gemeenten, natuurontwikkeling, transitie agrarisch gebied (ander gebruik van de boerenbedrijven)

Geschikt en veel genoemd

A3 Arbeidsmarkt

(Amersfoort, Baarn, Barneveld, Bunschoten, Leusden, Woudenberg)

1. Achtergrond

Tekort aan goed personeel is in steeds meer (voor de regio belangrijke sectoren) een probleem: dat geldt voor technische banen (ook de bouw), in diensten, zorg, horeca en ICT. Rond de 2,5 miljoen mensen van 16 jaar en ouder zijn laaggeletterd. Ze lopen in het dagelijks leven (bijvoorbeeld werk) tegen grenzen aan, hebben vaker schulden, moeite met gezondheidsinformatie, overheidscommunicatie en alledaagse digitale toepassingen.

2. Opgave

We zijn een inclusieve samenleving waarin ieder mens er mag zijn, een rol heeft en van waarde is. Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt worden geholpen bij het vinden van een passende functie. Meedoen is daarbij essentieel, omdat het mensen in staat stelt om volwaardig mee te draaien in de maatschappij. Iedere jongere, van welke achtergrond dan ook, moet een goede stageplek kunnen vinden om een opleiding te kunnen afronden: kortom, een gezonde arbeidsmarkt met plek voor jongeren en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Mensen die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen en belemmerd worden in deelname aan de arbeidsmarkt of andere maatschappelijke activiteiten, geven we meer kansen om zich de taal eigen te maken.

Van nieuwkomers wordt verwacht dat ze de Nederlandse taal en cultuur leren en beseffen dat de Nederlandse normen en waarden leidend zijn. Daarbij is ook aandacht voor de lokale cultuur.

3. Mogelijke vragen aan Dialooggroep

- Hoe lossen we de tekorten op aan goed personeel (technisch, zorg, horeca, ICT)?
- Hoe zorgen we dat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (waaronder laaggeletterdheid) kunnen toetreden tot de arbeidsmarkt, inclusief innovatieve oplossingen?
- hoe gaan we om met de ondersteuning van inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt zónder perspectief op werk (participatie/meedoen)?

4. Mogelijke kaders voor Dialooggroep

Aan de dialooggroep wordt gevraagd innovatieve oplossingen te bedenken; dit moet iets toevoegen aan wat al gezamenlijk in Regio Amersfoort is opgepakt. In het bijzonder om de mensen met een

afstand tot de arbeidsmarkt of zonder perspectief op werk mee laten doen in onze samenleving in Regio Amersfoort.

Genoemde termen: sociale werkvoorziening, re-integratie en aanbod banen, participatie/werken mensen met afstand tot arbeidsmarkt, bedrijven onderling, arbeidsmarkt, onderwijs en arbeidsmarkt, hoe houden we en halen talent naar de regio ?, tekort aan goed personeel (technisch, zorg, horeca en ICT), Mensen met afstand tot arbeidsmarkt, regionale werkgelegenheid (Tegenargument: praktisch wijst uit dat dit lokaal beter werkt, korte lijnen - men kent elkaar).

Bij de moeilijk bemiddelbare werklozen is “matchen” op de openstaande vacatures in de regio lastig. Hoeveel is er nodig en hoeveel willen wij investeren in de regio om deze doelgroep wel een kans te geven?

Geschikt en veel genoemd

A4 Circulaire economie

(Amersfoort, Bunschoten, Leusden, Nijkerk, Soest)

1. Achtergrond

Een circulaire economie is gericht op het optimaal inzetten en hergebruiken van grondstoffen in de verschillende schakels van de productieketen: van de winning van grondstoffen tot consumptie. Grondstoffen dreigen schaars te worden door een groeiende bevolking en toenemende welvaart in de wereld. Hierdoor wordt het steeds belangrijker om de beschikbare grondstoffen zo efficiënt mogelijk te gebruiken. Dit geeft ook nieuwe kansen voor bedrijven: nieuwe markten, meer samenwerking en minder grondstoffenverbruik. De transitie naar een circulaire economie is volgens de Europese Commissie 'de gelegenheid om onze economie te transformeren en nieuwe en duurzame concurrentievoordelen voor Europa te genereren'.

2. Opgave

De transitie naar een circulaire economie biedt economische kansen voor Nederland, kan Nederland minder afhankelijk maken van de import van schaarse grondstoffen en bijdragen aan een schoner milieu. Het is een flinke opgave om deze kansen te realiseren. Zo zijn investeringen en nieuwe allianties van bedrijven nodig en zullen bedrijven met gevestigde belangen de transitie remmen. Overheidsbeleid zal vaak nodig zijn om belemmeringen te overwinnen en een andere kijk op het belang van grondstoffen te krijgen. Als onderdeel van de totale duurzaamheidsopgave kan het onderwerp circulaire economie een bijdrage leveren aan de te halen doelstellingen. Om een transitie te maken van een lineaire economie richting een circulaire economie moeten producten herontworpen worden en grondstofstromen zo hoogwaardig mogelijk in de kringloop worden teruggebracht. Voorbeeld: op het gebied van Bouw & Demontage heeft EBU de circulaire potentie in de regio Utrecht (2016) economisch laten onderbouwen door TNO. Hieruit blijkt de grote maatschappelijke en economische kansen voor circulaire bouw/demontage in de regio: € 180 mln. toegevoegde waarde per jaar en 1.500 extra banen.

3. Mogelijke vraag aan Dialooggroep

Hoe kunnen we circulaire economie regionaal een plaats geven en doorgroeien naar één van de meest circulaire regio's van Nederland?

4. Mogelijke kaders voor Dialooggroep

Op het gebied van circulaire economie gebeurt op dit moment al veel in de provincie Utrecht. Veel instellingen en partijen zijn daar, onder andere via EBU, bij betrokken. Het zou goed zijn om aan te sluiten bij reeds bestaande ontwikkelingen.

Genoemde termen: circulaire economie, circulaire economie versterken (bijvoorbeeld ROVA)

Geschiedt en door enkelen genoemd

B] Geschiedt en door enkelen genoemd: thema's die geschikt zijn voor De Dialoog

Geschiedt en door enkelen genoemd

B1 Schone en slimme mobiliteit, waaronder laadpalen (Amersfoort, Baarn, Leusden, Woudenberg)

1. Achtergrond

Mobiliteit is een speerpunt binnen de huidige Strategische Agenda en in dat kader zijn er lijnen uitgezet die de komende jaren doorlopen. Samen met onze partners in het Utrechts Verkeer en Vervoer Beraad (UVVB) werken wij aan een programma om de bereikbaarheidsknelpunten op te lossen (Regionaal Ruimte en Mobiliteitsprogramma (RRMA) en U-Ned). Waarschijnlijk is dat het onderwerp schone mobiliteit hierin ook aan de orde zal komen.

Bij deze programma's worden relaties gelegd met het Toekomstbeeld OV dat op nationaal niveau wordt opgesteld voor de lange termijn en met de schaa sprong OV die op provinciaal niveau wordt opgesteld voor de kortere termijn.

De verbetering van de regionale fietsstructuur is ook opgenomen in de huidige Strategische Agenda. Vooral nog is dit opgepakt door een inventarisatie van knelpunten en door deze in te brengen bij de provincie. Veel van de projecten zijn gehonoreerd en in uitvoering. Dit onderwerp is ook ondergebracht in de "binnenbaan" van de nieuwe Strategische Agenda. Er is een groep in Dialoog met de vraag: hoe zorgen we er samen voor dat de fiets een volwaardig alternatief wordt voor de auto op afstanden tot 15 km?

2. Opgave

De volgende van de genoemde onderwerpen zijn nog niet expliciet regionaal belegd:

- Slimme en schone mobiliteit
- Elektrisch vervoer, o.a. laadpalen
- Vliegroutes, vliegveld Lelystad
- Verkeersveiligheid

De laatste twee onderwerpen lenen zich niet voor De Dialoog omdat deze niet kader stellend zijn.

3. Mogelijke vraag aan Dialooggroep

- Wat is regionaal nodig op het gebied van laadpalen?
- Kunnen we behalve infrastructurele maatregelen nog andere dingen bedenken om schone mobiliteit te bevorderen?

Kijk voor duurzame mobiliteit breder dan alleen naar elektrisch vervoer, bijvoorbeeld naar waterstof, groen gas, blauwe diesel.

4. Mogelijke kaders voor Dialooggroep

- RRMA
- Toekomstbeeld OV
- Uitkomst Fiets
- Gemeentelijk beleid voor laadpalen?

De dialooggroep kan ideeën aanleveren die óf door de regio zelf uitgewerkt worden of in de bestaande programma's worden ondergebracht.

Genoemde termen: elektrisch vervoer (o.a. laadpalennetwerk), duurzame mobiliteit (duurzame oplossingen)

Geschikt en door
enkel(en) genoemd

B2 Woningbouw - kwalitatief (Amersfoort, Nijkerk, Woudenberg)

1. Achtergrond

Binnen Regio Amersfoort is er geen sprake van een kwalitatieve afstemming van de woningbouwopgave. Het gaat dan om vragen als wat voor soort woonmilieus worden waar gerealiseerd en wat is het woningbouwprogramma naar soorten woningen voor de komende jaren en in welke fasering wordt dit uitgevoerd. In het uitvoeringsprogramma van de RRV is opgenomen dat de kwalitatieve en kwantitatieve woningvraag en -aanbod in ieder geval gemonitord worden en in het regionale Woningmarktplatform besproken worden. Regio Amersfoort baseert zich hierbij op de gegevens van de provincie Utrecht. Die zijn (nog) niet op alle terreinen voor handen.

2. Opgave

De opgave, die ook in verschillende coalitieprogramma's wordt benoemd, is hoe er voldoende passende huisvesting kan worden geboden aan woningzoekenden. Daarbij worden door verschillende gemeenten verschillende doelgroepen (zoals jongeren en senioren) en woningsoorten (zoals sociale huur en middenhuur) genoemd.

Goed om dit regionaal op te pakken, zodat we op termijn voldoende van de juiste soort woningen bouwen.

3. Mogelijke vraag aan Dialooggroep

- Hoe kan voldoende passende huisvesting worden geboden aan woningzoekenden, waarbij de kwaliteiten van de verschillende gemeenten worden benut?

Vraag die hier achter ligt is of elke gemeente bijvoorbeeld voldoende sociale huurwoningen realiseert voor de "eigen" behoefte of dat meer wordt gekeken vanuit wat verschillende gemeenten te bieden hebben.

Uitkomst kan zijn dat er een regionale woonvisie nodig is of (v.w.b. de sociale woningbouw en mogelijk de vrije sectorhuur) gezamenlijke prestatieafspraken of gelijke regels voor woningtoewijzing sociale huur, maar er kunnen ook meer inhoudelijke uitspraken komen, zoals gemeente A bouwt vooral woonmilieu X: bijvoorbeeld gemeente B bouwt vooral vrije sector woningen en gemeente C sociale huur. Daar horen dan wellicht ook financiële afspraken bij.

4. Mogelijke kaders voor Dialooggroep

Het moet niet gaan over de zoektocht naar bouwlocaties (daar zijn afspraken over gemaakt), maar het gaat om de kwalitatieve afstemming in woningsoorten en de regels die daaraan ten grondslag liggen, bijvoorbeeld met betrekking tot de toekenning van urgentie voor een sociale huurwoning.

Genoemde termen: afstemmen woningbehoefte voorraad (regels, prestatieafspraken, woningbouw versnellen, sociale huur, middenhuur, verdelen woningopgave, woningen opvang vluchtelingen, kwaliteitsniveau afstemming woningbouwopgave, eerlijke verdeling opgave, welke bijzondere doelgroepen huisvest welke gemeente, sociale woningen voor kwetsbare groepen, de woningmarkt voor nieuwe toetreders.

Geschikt en door
enkel(en) genoemd

B3 Cultuur (Amersfoort, Barneveld)

1. Achtergrond

Cultuur verrijkt het individu en verbindt de samenleving. Cultuur maakt gemeenten, steden en regio's aantrekkelijk om te bezoeken of in te wonen. Cultuur moet toegankelijk en bereikbaar zijn voor alle inwoners. Regionale afstemming van het cultuuraanbod (voorzieningen) en de staat van de culturele infrastructuur wordt belangrijker. Dit staat als zodanig ook in regeerakkoord. Ook in het Uitvoeringsprogramma van de RRV is versterking van het culturele voorzieningenniveau opgenomen.

Eerder al, in 2011 gaf het rapport “De aantrekkingskracht van de Eemvallei²”, aan dat bij een aantrekkelijke regio ook een goed cultureel aanbod hoort.

2. Opgave

We willen de betekenis van cultuur voor het publiek en de beoefenaar versterken en het culturele aanbod toegankelijk en bereikbaar houden voor publiek. De samenhang en ketenvorming in de culturele infrastructuur kan worden versterkt en de spreiding en bereikbaarheid van cultuur in stad en regio kunnen beter.

- *Cultuur is ook cultureel erfgoed*
- *Kijk ook naar nieuwe initiatieven*

3. Mogelijke vraag aan Dialooggroep

- Hoe kunnen we regionaal de samenhang en ketenvorming in de culturele infrastructuur versterken en het aanbod en de spreiding van cultuur in stad en regio beter op elkaar afstemmen?

4. Mogelijke kaders voor Dialooggroep

OC&W wil in haar beleid meer aandacht voor de dynamiek en nuances binnen de stedelijke regio's. In voorbereiding op de volgende cultuurbeleidsperiode OC&W (2021-2024) is aan de stedelijke regio's gevraagd om een cultureel regioprofiel op te stellen. In dat profiel staan de kansen en uitdagingen waarop de stedelijke regio Utrecht met het ministerie van OC&W wil samenwerken. Voor de zomer heeft onderzoeksbureau DSP in opdracht van de gemeenten Utrecht en Amersfoort en de provincie Utrecht een verkenning uitgevoerd. Begin juli is de definitieve rapportage opgeleverd. De verkenning wordt als basis gebruikt voor het cultureel profiel Stedelijke Regio Utrecht, dat uiterlijk 1 november a.s. aan het ministerie van OCW wordt aangeboden. In het profiel staan ook twee voorstellen voor proeftuinen uitgewerkt: voorstellen voor thematische samenwerking in aanloop naar de periode 2021-2024.

Genoemde termen: culturele voorzieningen (concurrent versus samen), cultuuruitwisseling en -versterking. Het thema cultuur is genoemd door de gemeenten Amersfoort en Barneveld. De gemeente Barneveld noemt expliciet de onderwerpen cultuuruitwisseling en cultuurversterking.

Geschikt en door enkelen genoemd

B4 Differentiatie bedrijventerreinen
(Amersfoort, Barneveld, Leusden, Woudenberg)

1. Achtergrond

De vraag van bedrijven naar beschikbare panden en kavels is enorm toegenomen de laatste jaren. Dat heeft er inmiddels toe geleid dat sommige regiogemeenten niet meer aan alle vragen van (lokale) bedrijven kunnen voldoen. Daarnaast is sprake van een kwalitatieve mismatch tussen vraag en aanbod: dat gebeurt bijvoorbeeld als een bedrijf vanwege aard en functie zich wil vestigen op een regulier bedrijventerrein, maar er alleen nog maar plaats is op een zichtlocatie. Dan is er wel ruimte, maar niet de gewenste ruimte. Ook dan kan het bedrijf niet worden gefaciliteerd. In het BOEZ is hierover gesproken en een onderzoek wordt opgestart voor de programmering van bedrijventerreinen: naar hoeveel hectare en van welk type bedrijventerrein is nog vraag de komende jaren.

2. Opgave

In de RRV is geconstateerd dat voldoende ruimte voor economische activiteiten belangrijk is. Dat moet op de juiste wijze worden gefaciliteerd om als regio economisch te kunnen blijven groeien.

² Rapport De aantrekkingskracht van de Eemvallei, Atlas voor gemeenten, Utrecht 2011 in opdracht van de SWEV

3. Mogelijke vraag aan Dialooggroep

Dit onderwerp leent zich op zichzelf goed voor De Dialoog. Maar bij het formuleren van een vraag aan een Dialooggroep moeten de uitkomsten van het onderzoek dat uitgevoerd gaat worden betrokken worden. Deze vraag kan daarom nu nog niet beantwoord worden, maar wel als het onderzoek is afgerond.

4. Mogelijke kaders voor Dialooggroep

Deze vraag kan pas worden beantwoord als het onderzoek is afgerond.

Koester ook de bedrijven die er al zijn: groot en klein

Genoemde begrippen zijn: beleid/locaties terreinen, afstemmen invullen (grote) bedrijventerreinen: daar waar mogelijk verdelen van bedrijven, de druk van woningbouw/bedrijventerreinen vanuit Amersfoort/het westen maakt verdere afstemming nuttig, specialisatie werkgelegenheid, samenwerking ondernemers, verdelen specifieke branches over bedrijventerreinen, vestigingsbeleid - bedrijven en burgers - terreinen, grote bedrijventerreinen (harde RO), afstemmen bedrijfslocaties, samenwerking bedrijven en scholen.

Veel genoemd, maar al of elders belegd

CJ Veel genoemd maar al of elders belegd: thema's die om die reden niet geschikt zijn voor De Dialoog

Veel genoemd, maar al of elders belegd

C1 Onderwijs en Arbeidsmarkt: aansluiting onderwijs op arbeidsmarkt

(Amersfoort, Bunschoten, Eemnes, Leusden, Nijkerk)

Bij het ophalen van de thema's bij de gemeenteraden is de aansluiting arbeidsmarkt en Onderwijs is een veelgenoemd thema. In onze regio en in de provincie wordt op heel veel momenten, in verschillende gremia en op verschillende manieren samengewerkt tussen onderwijs, ondernemers en overheid. Voorbeelden: Toekomstfonds van de gemeente Amersfoort en de samenwerking met de EBU. Bovendien leent dit thema minder goed voor het proces van de Dialoog.

Genoemde termen: vakonderwijs/bedrijfsscholen, hoger onderwijs/opleiding werkgelegenheid: hoe zorgen we ervoor dat inwoners in Amersfoort blijven om te werken - hoe aantrekkelijk is werkgelegenheid in Amersfoort?, werk (denk aan verplichte tegenprestatie, werkgelegenheid, van werk naar werk (organiseren/personeel) Aansluiting arbeidsmarkt en opleidingen, meer vaklui vanuit onderwijs en op alle niveaus inclusief Universiteit Wageningen.

Veel genoemd, maar al of elders belegd

C2 Mobiliteit (is in uitvoering in huidige agenda)

(Amersfoort, Baarn, Barneveld, Bunschoten Eemnes, Woudenberg)

De gemeenten werken in het VERDER-programma samen met provincie en Rijk aan het op peil houden en verbeteren van de bereikbaarheid van de regio Midden-Nederland. Het VERDER-pakket dat in 2009 regionaal is vastgesteld en in 2015 is herijkt, wordt regionaal uitgevoerd tot in 2020. Investeren in openbaar vervoer, fiets, verkeersmanagement en lokale wegen is daarbij belangrijk. Ook de snelwegen (A1, A27, A28 en A30) en de spoorcorridors Zwolle-Utrecht en Amsterdam-Amersfoort hebben de aandacht van de regio. De regiogemeenten bundelen de krachten bij deelname aan (MIRT)onderzoeken en plannen hiervoor. Dat geldt ook voor de nieuwe mobiliteitsagenda die wellicht wordt opgesteld door partijen in de provincie. In het programma 'Goed op Weg' werken partijen in provincie Utrecht aan gedragsverandering om openbaar vervoer, fiets en thuiswerken te stimuleren. De gemeenten in Regio Amersfoort zijn hierbij zowel indirect als direct betrokken.

Genoemde termen: doorstroming, fietsverbindingen, openbaar vervoer, regionale bereikbaarheid, sprinter/terminal, snelfietsverbindingen, infrastructurele aanpassingen, aanpak knooppunten Hoewelaken, A1/A30, verbreding A1, (doorstroming) N-wegen, Afslag A12,N227,N223, N224, lobby naar provincie en Rijk.

Veel genoemd, maar al of elders belegd

C3 Economische profilering/acquisitie (is in uitvoering in huidige agenda) (Baarn, Leusden, Woudenberg)

In de Strategische Agenda 2015-2018 vormt acquisitie één van de 8 speerpunten voor de samenwerking. Als doel/resultaat is aangegeven: “De acquisitie voor nieuwe bedrijven pakken we gezamenlijk op. Bedrijven worden naar de regio gehaald en niet meer naar één gemeente.” Al enige jaren werken de accountmanagers en bedrijfscontactfunctionarissen van Regio Amersfoort samen in het accountteam. Zij hebben regulier overleg met elkaar. Het onderwerp acquisitie is daar bij de vorige strategische agenda aan toegevoegd.

Genoemde termen: economisch profiel, economie en vestiging bedrijven, acquisitie

Veel genoemd, maar al of elders belegd

C4 Afstemming bedrijventerreinen (is in uitvoering in huidige agenda) (Amersfoort, Barneveld, Leusden, Soest, Woudenberg)

Ruimte voor economische ontwikkeling is noodzakelijk om nu en in de toekomst economisch vitaal te blijven. Regionale afstemming van bedrijventerreinen, detailhandel en kantoren is belangrijk en wordt door de schaarse ruimte in de toekomst nog belangrijker. In de Regionale Ruimtelijke Visie wordt daar deels al een voorzet voor gegeven. Een belangrijke gesprekspartner voor ruimtelijke ontwikkelingen is de provincie (Convenant bedrijventerreinen, Retailvisie en de Thematische Structuurvisie Kantoren).

Genoemde termen: duurzame werklocaties, industrie, maakindustrie, afstemmen bedrijfslocaties, grote bedrijventerreinen (harde RO)

Veel genoemd, maar al of elders belegd

C5 Sociaal domein (inkoop) (is in uitvoering in huidige agenda) (Baarn, Eemnes, Soest, Woudenberg)

In het voorjaar van 2015 hebben de gemeenten in de regio Amersfoort besloten de inkoop en subsidiëring van zorg en ondersteuning gezamenlijk te organiseren. Na besluitvorming in alle colleges van de gemeenten in Regio Amersfoort wordt aan de gemeente Amersfoort (Regionaal Inkoop en Subsidie Bureau (RISB)) de opdracht gegeven de jeugdhulp en Wmo (begeleiding en respijtverblijf) conform de regionaal vastgestelde strategie aan te besteden. Deze opdracht wordt in goed overleg met o.a. regiogemeenten, wijkteams, zorgaanbieders en cliënten- en adviesraden uitgevoerd.

Genoemde termen: regionale inkoop (inkoopvolume richting zorgaanbieders, aanbestedingen met ruimte voor lokaal maatwerk, inkoop goede zorg, inkoop hele specialistische zorg)

Veel genoemd, maar al of elders belegd

C6 Woningbouw - woningverdeling (is in uitvoering binnen huidige agenda) (Amersfoort, Baarn, Barneveld, Nijkerk, Soest, Woudenberg)

Er is een grote woningbehoefte in deze regio. De woningbouwopgave voor de lange termijn is een thema waarop we al samenwerken. Er zijn (raads)besluiten genomen in het kader van de Regionale Ruimtelijke Visie en in de komende vier jaar is dit daarom al een thema in de Strategische Agenda. De afspraak is dat woningvraag en -aanbod goed worden gemonitord. Zodra uit de periodieke monitoring blijkt dat de dan voorziene bouwlocaties ontoereikend zijn om te voorzien in de dan geraamde woningbehoefte op langere termijn, wordt een gezamenlijk proces gestart om op zoek te gaan naar nieuwe bouwlocaties. Bij het bepalen van het tijdstip waarop dit initiatief wordt genomen wordt er rekening mee gehouden dat het proces om te komen tot de daadwerkelijke realisering van de bebouwing van dergelijke nieuwe locaties in Nederland circa 10 jaar doorlooptijd vergt.

Genoemde termen: afstemmen woningbehoefte, woningbouwopgave, woningen opvang vluchtelingen, regionale woningnood, welke bijzondere doelgroepen huisvest welke gemeente?, woningbouwafspraken, verstoring woningmarkt, woningmarkt voor nieuwe toetreders, sociale woningen voor kwetsbare groepen.

Veel genoemd, maar al of elders belegd

C7 Recreatie en toerisme (is in uitvoering binnen huidige agenda)
(Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Leusden, Woudenberg)

Regio Amersfoort is een sterke bestemming: een interessant stadscentrum, daaromheen bijzondere gemeenten en prachtige natuurgebieden. Daarmee is de regio een interessante locatie voor recreatie en toerisme. Op dit moment is internationalisering een trend voor recreatie en toerisme. De samenwerking op bovenregionaal/provinciaal niveau kan daarvoor verder worden uitgebreid. Zakelijk toerisme is de laatste jaren mede door regionale samenwerking gegroeid. De centrale ligging en de vele goede congres- en vergaderlocaties dragen daaraan bij.

Genoemde termen: gezamenlijke promotie, profilering, (meerdaags) toerisme, ontwikkeling recreatie, recreatieve verbindingen

Veel genoemd, maar al of elders belegd

C8 Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB) (is in uitvoering binnen huidige agenda)
(Bunschoten, Leusden, Woudenberg)

In het uitvoeringsprogramma van de RRV is als opgave opgenomen: “kansen bieden voor vrijkomende agrarische bebouwing en behoud en versterking landbouw, landschap en natuur”. Als instrument is daarvoor gekozen voor het ambitiedocument voor het landelijk gebied dat O-gen opstelt in opdracht van onder meer Regio Amersfoort.

Genoemde termen: Transitie agrarisch gebied (ander gebruik van de boerenbedrijven, asbest eraf- zonnepanelen erop), Vitaal platteland, vitaal en leefbaar platteland

Veel genoemd, maar al of elders belegd

C9 Criminaliteit (is primair belegd bij andere instanties)
(Amersfoort, Baarn, Barneveld, Bunschoten, Leusden, Woudenberg)

De aanpak van ondermijnende criminaliteit is al langer geen exclusieve taak van de politie en het Openbaar Ministerie². Een effectieve aanpak van ondermijnende criminaliteit vraagt om een georganiseerde overheid die alle middelen en instrumenten inzet die ze tot haar beschikking heeft. Elke ketenpartner (gemeenten, Openbaar Ministerie, politie, belastingdienst, etc.) kan een bijdrage leveren aan de aanpak. Dit komt ook door de kenmerkende verwevenheid van boven- en onderwereld bij ondermijning, waarbij gebruik wordt gemaakt van legale structuren voor ondermijnende activiteiten.

Genoemde termen: preventie en bestrijding, gemeentegrensoverschrijdend, samenwerking en informatie-uitwisseling bij bestrijding (o.a. kentekenherkenning, bestrijding drugs (afval, kwekerij en bewustwording)), bestrijding drugs- en alcoholoverlast, recidive, voorkomen drugs.

Genoemd, maar niet strategisch

D] Genoemd maar niet strategisch: thema's die niet geschikt zijn voor De Dialoog

Genoemd, maar niet strategisch

D1 Ambtelijke samenwerking (Bunschoten, Eemnes, Woudenberg)

De gemeenten Bunschoten, Eemnes en Woudenberg hebben aangegeven meerwaarde te zien in ambtelijke samenwerking, bijvoorbeeld in de vorm van het uitwisselen van delen van kennis en expertise door ambtenaren. Als concreet voorbeeld werd de implementatie van de Omgevingswet genoemd.

Genoemde termen: preventie en bestrijding, gemeentegrensoverschrijdend, samenwerking en informatie-uitwisseling bij bestrijding (o.a. kentekenherkenning, bestrijding drugs (afval, kwekerij en bewustwording), bestrijding drugs- en alcoholoverlast, recidive, voorkomen drugs.

Genoemd, maar niet strategisch

D2 Mobiliteit/Vliegveld Lelystad (Barneveld)

Genoemde termen: Vliegroutes / vliegveld Lelystad

Niet genoemd,
wel kansrijk

EJ NIET GENOEMD - TIP VANUIT PROJECTTEAM

Tijdens het rondje langs de raden zijn er veel thema's opgehaald. Sommige begrippen (zoals energietransitie) zijn nader geduid, andere niet. Bij het verwerken van alle informatie door het Projectteam viel het op dat binnen bepaalde WEL genoemde thema's, kansrijke deelthema's niet genoemd zijn. Op dit moment is daarvan niet aan te geven of dit bewust niet genoemd is, of als onderdeel van het grotere thema gezien is.

Vandaar dat het Projectteam deze deelthema's toch onder de aandacht wil brengen, maar uitdrukkelijk met de kanttekening dat deze dus niet als zodanig door de raden zelf benoemd zijn!

Niet genoemd,
wel kansrijk

E1 Sociaal Ondernemerschap (niet genoemd)

Achtergrond

In bijna alle gemeenten is Arbeidsmarkt en werkgelegenheid genoemd als thema dat geagendeerd zou moeten worden op de Strategische agenda. Daarbij is ook vaak genoemd de aansluiting onderwijs op de arbeidsmarkt. In algemene zin is het beeld bij het ophalen dat de gemeenteraden vinden dat het bevorderen van de werkgelegenheid als regionale opgave gezien wordt. Door sociaal ondernemerschap in de regio te stimuleren ontstaan kansen om meer werkgelegenheid te creëren voor mensen met de afstand tot de arbeidsmarkt o.a. jongeren, mensen met een beperking en laaggeletterdheid. Daarnaast kan sociaal ondernemerschap een bijdrage leveren aan het oplossen van financieringsvraagstukken in het sociaal domein. Het thema leent zich goed voor het proces van de Dialoog.

Mogelijke vraag aan Dialooggroep

- Hoe zou sociaal ondernemerschap gestimuleerd kunnen worden in Regio Amersfoort?

De tip vanuit het Projectteam om sociaal ondernemerschap in de regio te stimuleren zou eventueel een thema kunnen zijn voor de strategische agenda. Deze geschetste problematiek in de maatschappij leeft en leent zich goed voor het proces van de Dialoog.